

**SİGMACERT ULUSLARARASI BELGELENDİRME
EĞİTİM VE TEST HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.**

**H.T.04 Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı
(Revizyon 04 – 26.11.2020)**

Hazırlayan	Onaylayan
Tarih:26.11.2020	Tarih:26.11.2020

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

1. AMAÇ

Helal belgelendirme kapsamında; Sertifika başvurusunda bulunan müşterilerin başvuru sonrası belirlenen ve sertifikaya yazılacak ürünleri kapsayacak şekilde, gerekli hallerde (OIC/SMIIC-2 de belirtilmiştir) tetkik ekibinin, OIC/SMIIC 1 şartlarını karşılamak amacıyla yapılacak olan tetkik ve deneylerin icrası için müşterinin imalat/hizmet binalarından yeterli miktarda numune alınmasını amaçlamaktadır.

2. KAPSAM

Numune üzerinde yapılacak deneyler OIC/SMIIC 1 ürün şartlarının uygunluğuna delil teşkil edecektir bunun dışında yasal mevzuatlarda veya standartlarda geçen gıda ürünlerinin tip tür vb. diğer amaçlarla yapılan muayene deneyleri kapsamamaktadır. Ancak SMIIC 1 ve diğer SMIIC dokümanlarında numune alımı ve yapılacak deneylere ilişkin net bir açıklama bulunmaması nedeni ile yasal mevzuatlar ile standartlar ve diğer bilimsel dokümanlar numune alma ve numuneler üzerinde yapılacak muayene ve deneyler için referans olarak alınacaktır.

Yaptırılacak olan analize ait özel bir işlem gerektiren veya yasal bir şartta bağlanan numune alımı işlemi bu prosedürün kapsamındadır.

Helal ürün/ hizmet üzerinde yapılan muayene ve deneyler helal ürünün/hizmetin gereklilikleri ve ulusal ve/veya uluslararası ve/veya bölgesel veya uluslararası yasal hükümler uyarınca belirlenmiştir.

3. SORUMLULAR

Müşteriler ve Teknik Tetkikçiler

4. İLGİLİ BÖLÜMLER

Sistem Sorumlusu/Teknik Tetkikçi (yasal zorunlulukların takibi)

5. UYGULAMA

Helal ürünlerin belgelendirmesinin helal ürün partilerinin üzerinde gerçekleştirilmiş olan deneyi/tetkiki esas aldığı durumlarda, belgelendirmenin belirtilen güven düzeylerine sahip ve istatistiksel olarak kanıtlanmış teknikler yasal mevzuat şartları kullanılarak, tanımlanmış bir numune alma planına uygun bir şekilde uygulanma yapılacaktır.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

Deneey veya muayeneye konu olacak ürün için numune alınma aşamasında özel bir işlem gerektiriyorsa veya yasal olarak bu işlem tebliğ veya yönetmelik ile belirli bir şarta bağlandıysa, bu işlem müşterilerimize bildirilir.

Yasal ve dış kaynaklı doküman listesinde belirtilen sıklıklarda kontrol edilen kaynaklarda yapılacak numune alma ile ilgili değişiklikler, ivedilikle değişikliğin yapıldığı gün web sayfasında güncellenir. Numune alımı ile ilgili öncelikli olarak kontrol edilmesi gereken dokümanlar Tarım ve Orman Bakanlığı ve/veya ilgili diğer bakanlık tebliğ ve Yönetmelikleridir. Tebliği olmayan ürünler için standartlar, A.B. mevzuatları ve bilimsel yayınlardan yararlanılabilir.

Numune almaya ilişkin izlenebilirliği sağlamak üzere, HFR-82 Numune Alma Tutanağı kullanılarak “Müşteri Numarası” ile takibi yapılır.

6. Muayene ve Deney

- 6.1.1. Helal Uygunluk Değerlendirme konusundaki muayene ve deneyler OIC/SMIIC 1:2019 standardı helal ürün gerekliliklerine ve ulusal ve/veya bölgesel veya uluslararası yasal hükümlere uygun olarak belirlenir ve H. L. 06 Deney/Muayene Listesi ve H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanmıştır.
- 6.1.2. SİGMACERT muayene ve deneyleri üretim yeri incelemesinde Tetkik ekibi tarafından H. L. 06 Deney/Muayene Listesinde ve H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune miktarları üzerinde muayene ve deneyler yapılır. Yapılacak deneylerde H.L.06 Deney/Muayene Listesinde ve H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanmış olup aşağıda da bahsedilmiştir. Tetkik planına belirtilen numane alma zamanında muayene ve deneyler H.L.06 Deney/Muayene Listesine göre yapılmaktadır.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

Tetkik Planı

Tetkik Türü	Süre (Ay Veya Yıl)	Üretim Yeri İnceleme (ÜYİ)	Üretim Yerinden Numune Alma (ÜYN)	Piyasadan Numune Alma (PN)	ÜYN veya PN
Belgelendirme	-	X	X		
1. Gözetim	1 yıl	X	X		
2. Gözetim	1 yıl	X		X	
Belge Yenileme	1 yıl	X	X		
Habersiz Tetkik	3 yıl bir kez	X			X
Özel Durum(wardsa): Yukarıdaki belirtilen inceleme planına ek olarak ürün gruplarına göre belirlenen H.L.06 Deney-Muayene Listesi doğrultusunda H.L.013 Numune alma Muayene ve Deney Takip Formu ile takibi yapılır.					

Süt ve Süt ürünleri Deney Planı

Tetkik Türü	Gerçekleştirilecek Muayene ve Deneyler
Belgelendirme	H. L. 06 Deney/Mueyene Listesi belirtilen tüm muayene ve deneyler
1.Gözetim	H. L. 06 Deney/Mueyene Listesi belirtilen tüm ürünlerde; mikrobiyolojik analizler, bulaşanlar, tür tayini, Koksidiyostatlar, Histomonostatlar,
2.Gözetim	H. L. 06 Deney/Mueyene Listesi belirtilen tüm ürünlerde; pestisitler, veteriner ilaç kalıntıları, GDO, Tür Tayini(Hayvansal Orijinli Kılıfta), Katkı Analizleri
Belge Yenileme	H. L. 06 Deney/Mueyene Listesi yer alan tüm muayene ve deneyler
Habersiz Tetkikler	H. L. 06 Deney/Mueyene Listesi belirtilen tüm ürünlerde; pestisitler, veteriner ilaç kalıntıları, GDO, Tür Tayini(Hayvansal Orijinli Kılıfta), Katkı Analizler
Özel Durum(wardsa) :	Özel durum var ise (Tahşiş, şikayet, Kritik değişiklikler vb) komite tarafından H. L. 06 Deney/Mueyene Listesinden ve/veya gerek duyulan deneyler belirlenir.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

Kesimhane Deney Planı

Tetkik Türü	Gerçekleştirilecek Muayene ve Deneyler
Belgelendirme	Aerobik koloni sayısı, Enterobacteriaceae, Salmonella
1.Gözetim	Aerobik koloni sayısı, Enterobacteriaceae, Salmonella
2.Gözetim	Aerobik koloni sayısı, Enterobacteriaceae, Salmonella
Belge Yenileme	Aerobik koloni sayısı, Enterobacteriaceae, Salmonella
Habersiz Tetkik	Aerobik koloni sayısı, Enterobacteriaceae, Salmonella
Özel Durum(varsaa) : Özel durum var ise (Tahşış, şikayet, Kritik değışiklikler vb) komite tarafından H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde belirlenen EK-1 tabloda ve/veya gerek duyulan deneyler belirlenir.	

6.1.3. H.L. 06 Deney/Muayene Listesine uygun helal uygunluk değerdendirme şartlarının yerine getirildiğinin ve geçerliliğinin devam etmekte olduğunu güvence altına almak için, sözleşmeli ISO/IEC 17025 akreditasyona sahip deney kuruluşlarında veya HELAL yetkin otorite tarafından onaylı kuruluşlarda H.L. 06 Deney/Muayene Listesi ne göre analize tabi tutulması sağlanır. SİGMACERT Helal uygunluk değerdendirmeye konu olan müşteri kuruluşlardan, nihai tüketicilerden veya ilgili diğer taraflardan şikayet alması sonucu Şikayet ve İtiraz Komitesinin kararı ile Helal Uygunluk Değerdendirme sürecini tehlikeye düşürecek potansiyel bir uygunsuzluk varlığı tespit edilmiş ise, yıllık periyodunu beklemeden teknik tetkikçi tarafından habersiz tetkik yapılabilir ve piyasadan ve/veya üretim hattından numune alımı yapılarak ürünü muayene ve deneye tabi tutar. SİGMACERT'in bu hakkı sözleşmelerde saklıdır. Bu tetkik sonucunda SİGMACERT'i veya Helal Uygunluk Değerdendirme esaslarını riske düşürecek bir durum çıkması halinde sertifika askıya alınır, daha sonra uygunsuzluğun seviyesine göre komite kararı ile iptal edilebilir.

6.1.4. SİGMACERT, 3 yıllık Helal Uygunluk Değerdendirme periyodunda Deney Planına göre en az bir kez piyasadan ve/veya üretim Hattından (kesimhaneler için sadece üretim hattından) habersiz numune alımını gerçekleştirerek ürünü muayene ve deneye tabi tutar. (H.T.05 Helal Uygunluk Değerdendirme ve İzlenebilirlik Klavuzu Gözetim Maddesinde

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

daha detaylı bilgi verilmiştir.) Piyasadan alınan ürünün muayene ve deney sonuçlarının Helal Uygunluk Değerlendirmeye konu olan ürünün uygun olmaması durumunda habersiz tetkik planlanır ve gerçekleştirilir

- 6.1.5. SİGMACERT tarafından yapılan Aşama 1/ Aşama 2/Gözetim/ Yeniden belgelendirme tetkikleri esnasında Helal Uygunluk Değerlendirme proseslerinde risk teşkil edecek herhangi bir durumun tespitinde (tetkik esnasında İslami işler uzmanı ve teknik tetkikçi üründe/proseste/depoda şüphe tespit etmeleri durumunda) H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune miktarında ve yerinden numuneler alır ve/veya SİGMACERT ISO/IEC 17025 ve/veya ISO/IEC 17020 akreditasyonuna sahip muayene ve deney kuruluşları tarafından alınmasını sağlar. Müşteri kuruluş numunenin zarar görmeden muhafazası ve SİGMACERT tarafından belirlenen laboratuvarlara belirlenen sürelerde teslim etmekle yükümlüdür. Kargo bedeli müşteri kuruluşuna aittir.
- 6.1.6. H.L. 06 Deney/Muayene Listesi ne göre muayene ve deneye tabi tutulması sağlanır. Çıkan sonuçlar H.FR.013 Numune Alma-Muayene ve Deney Takip Formu ile takip edilir ve tetkik dosyasına muayene deney sonuçları eklenir.
- 6.1.7. SİGMACERT, tetkik (Helal Uygunluk Değerlendirme Ön Değerlendirme /Aşama 1/ Aşama 2/Gözetim/ Yeniden belgelendirme tetkikleri esnasında yukarıda Tetkik planına göre) esnasında Helal Uygunluk Değerlendirme hizmeti vereceği müşteri kuruluşun kapsamına ve kategorisine göre H.L.06 Deney/Muayene Listesi ne göre ürün muayene ve deneylerin varlığını kontrol eder.
- 6.1.8. SİGMACERT, Helal Uygunluk Değerlendirme faaliyetlerinin ilk belgelendirme aşamasında Ön değerlendirme esnasında H.L.06 Deney/Muayene Listesinde müşteri kuruluşun Helal Uygunluk Değerlendirme kapsamına göre gerekli muayene ve analizlerinin tespit eder ise 6 altı ay içinde (17025 veya helal otorite tarafından geçerli kılınmış deney lab)yapılmış analizlerin varlığı tespit edilmiş ise kabul edilir. Ancak gözetim deneyinde tüm analizlerin H.L.06 Deney/ Muayene listesine göre yapılması sağlanır. Helal Uygunluk Ön değerlendirme aşamasında müşteri kuruluşların dışarıya taşere ettikleri deney ve muayenelerin ilgili şartlara sahip laboratuvarlar tarafından (ISO/IEC 17025 ve ISO/IEC 17020) yapılmış olması gerekmektedir. Tetkik esnasında tetkik kapsamında ürüne ait muayene ve deney sonuçları; müşteri kuruluş tarafından ilgili şartlara sahip laboratuvarda yapılmış olmak kaydı ile tetkik tarihinden önce 6 ay içinde yapılmış ise kabul edilir.

Numune Alma, Muayene ve Deneş Talimatı

- 6.1.9. Tetkik esnasında tetkik ekibi tarafından herhangi bir risk/kuvvetli Őpbe olması halinde müşteri kuruluşun numune analizinin olup olmadığına bakılmaksızın yeniden numune alınarak yukarıda bahsedilen ilgili kriterlere uygun laboratuvara gönderilir.
- 6.1.10. Müşteri kuruluş SİGMACERT in dış kaynaklı çalıştığı laboratuvarlara itiraz etme hakkına sahiptir.
- 6.1.11. Ürün muayene ve deneylerinin SİGMACERT anlaşmalı muayene ve deney laboratuvarlarında olması durumunda giderler ilgili müşteri kuruluş tarafından karşılanır. Operasyon Müdürü H:L.06 Deneş/Muayene Listesinde yer alan kapsam ve analizleri inceleyerek, muayene ve deney laboratuvarının sunacağı ücretlendirmeyi E-posta ile müşteri kuruluş onayına gönderilir.
- 6.1.12. Müşteri kuruluş haklı gerekçesini sunarak Numunenin gönderileceğı laboratuvara itiraz etme hakkına sahiptir. Böyle bir durum yaşıyorsa Operasyon Müdürü ile iletişime geçilir ve Operasyon Müdürü tarafından haklı gerekçe Belgeleme Komitesine sunulur Belgeleme Komitesi tarafından değerlendirildikten sonra Müşteri kuruluşun gerekçesi uygun bulunmazsa laboratuvar değıştirilmez, Uygun bulunması durumunda Operasyon Müdürü tarafından akreditasyon ve analiz kriterlerini karşılayan başka Laboratuvar değıerlendirmesi ve seçimi yapılır.
- 6.1.13. Ulusal ve/veya uluslararası mevzuat ve H.FR.091.Dış Kaynaklı Hizmet Alım Sözleşmesi ve/veya H.FR.094 Dış Kaynaklı Bilgi ve Değıerlendirme Formu kapsamında yapılan muayene ve deney faaliyetlerinde, ilgili mevzuat/anlaşma hükümlerine uyulur. Muayene ve Deneş kuruluşlarının akreditasyonlarının ve kapsamlarının güncelliğı Operasyon Müdürü tarafından her müşteri dosyası açıldığında takip edilir ve H.FR:041 Helal Uygunluk Değıerlendirme Programına uygun olarak yazılır. Tetkik öncesi tetkik ekibiyle paylaşılır. Muayene ve deney faaliyetinin sonuçlarına göre gerek duyulması halinde, takip muayene ve deney, takip kontrolü, yeniden muayene, kusur sonrası muayene vb. ikinci bir muayene/kontrol gerçekleştirilebilir. Müşteri kuruluşta SİGMACERT tarafından yaptırılan tüm muayene ve deneyler H.FR.013 Numune Alma Muayene ve Deneş Takip formu ile takip edilmektedir.
- 6.1.14. SİGMACERT aracılığıyla yapılan ürün deney ve muayenesinde helal uygunluk değıerlendirmeye konu olan ürünün İslami şartlara uymadığı ortaya çıkarsa SİGMACERT direkt olarak sertifikayı askıya alma hakkına sahiptir.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

6.2. Numune Alma

6.2.1. Genel Şartlar

Numune alınırken birkaç temel aşama gözlemlenmelidir:

- Numune alımının gerçekleştirildiği yer mümkün olduğunca temiz olmalıdır. Dış etkenlerin numuneyi değişime uğratmaması yönünden özen gösterilmelidir.
- Numune alma aletlerinin temizlenmesinde kullanılan deterjanlar veya solventler de sonucun yanlış çıkmasına neden olabilir. Bu yüzden temizlik sonrası çok iyi durulama ve kurutma gereklidir. (Deterjan ve solventlerin helal uygunluğuna dikkat edilmelidir. Etilizopropil alkol kullanımı yasaktır. İzpropil izopropil alkol vb. seçilebilir.)
- Numune alımında kullanılacak doğru ekipmanın seçilmesi son derece önemlidir. Doğru ekipman seçimi, eşyanın fiziksel ve kimyasal özellikleri ile eşyanın içinde bulunduğu konteynerlerin yanı sıra ekipmanın kendi bünyesinden numuneyi kirletecek herhangi bir madde açığa çıkarmayacak inert (etkileşime girmeyen) malzemeden yapılmış olmasına bağlıdır.(bknz EK1)
- Genellikle, ekipmanın paslanmaz çelik ve yüksek kalitede sentetik ya da plastik malzemeden bilhassa teflondan yapılmış olması daha uygundur.
- Ekipmanın hızla ve kolaylıkla temizlenebilmesi gerekir.
- İhtiyaca bağlı olarak tek kullanımlık numune alma aletleri uygun olabilir.
- Tekrar kullanılan türde olan ekipmanlarda hiçbir yarık ya da çatlak olmamalıdır. Artık materyal söz konusu çatlak içinde birikir ve kolayca çıkarılamazlar; bu, çapraz kontaminasyonun ve bellek etkilerinin kontrol edilemeyeceği anlamına gelir. Bilhassa, elektro-cilalanmış paslanmaz çelik ve teflon gibi pürüzsüz yüzeylere sahip ekipmanların kullanımı daha uygundur. Bu, numune artıklarının birikmesini önleyerek, temizliği büyük ölçüde kolaylaştırır.

Numune Alımında Genel Kurallar

Normal koşullarda üretim yerlerinden numune alımı esnasında;

- Parti büyüklüğü belirlenir,
- Numunelerin ayrılması için uygun kodlar veya tanıtıcı işaretler verilerek, gerekli sayıda numune ünitesi rastgele seçim kurallarına göre partiden ayrılır.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- Numune alma planı yasa yönetmelik ve standartlardan (TS EN ISO 707) yararlanılarak H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune miktarlarından ve yerden seçilmelidir. Heterojen bir materyalden numune alındığında numune miktarı artırılmalı ve örneklemeden önce homojenlik sağlanmalıdır.
- Sıvı ve yarı sıvı materyallerden numune alınacağı zaman bir birim belirlenmelidir, kap hacmi veya kullanılacak prob hacmi gibi.
- Yığının büyüklüğü, paketlenmiş olması veya yığın halinde olması gibi özellikleri, örneklemenin büyüklüğünü etkilemektedir. Materyalin paketlenmiş olması durumunda örneklemede kaç birimin alınacağı H.L.06. Deney/muayene listesinde belirtilmektedir. Ayrıca yığının geliş güzel istif edilmesi durumunda şansa bağlı olarak numune alınmalıdır.
- Alınan numune; kompozisyon, renk gibi özellikle analiz sırasında araştırılacak özelliklerini aynen korumalı, taşınabilir miktar ve boyutlarda ve analizlenebilir miktarda olmalıdır.
- Alınan numune, bütünün özelliklerini aynen taşınmalı veya bütünün özelliklerinde sonradan meydana gelen herhangi bir değişim numunede de olmalıdır.
- Herhangi bir bütünden alınan numuneler birbirinden ayrı ve bağımsız olmalıdır.
- Ürün yığın halinde ise (örn. bir tank içindeki sıvı bir ürün gibi) numune alınmadan önce uygun bir araçla karıştırılmalıdır. Bu amaçla tank içine yerleştirilmiş elektrik motorlu karıştırıcı paletler kullanılabilir.
- Ürün yığın halinde bir katı ise uygun bir araçla yığının farklı bölgelerinden geliş güzel numune alınmalıdır.
- Kolay bozulan ürünler örnekleme işleminden sonra en çok 24 saat içinde analiz edilmelidir. Ancak bu süre ürüne göre daha az ya da çok olabilir.
- Numunenin konacağı kapların temiz, kuru, geniş ağızlı, steril, ve alınacak numune miktarına uygun olması önemlidir. Plastik kavanoz ve metal kutular sızdırmaz özelliklerinden dolayı tavsiye edilmektedir. (bkz. EK 1)
- Cam kaplar kırılabilirdiğinden mümkünse kullanılmamalıdır. Numune kabı kapaklarının contaları sağlam olmalı hava ve su sızdırmamalıdır.
- Analiz için alınan numunenin analize kadar hiçbir değişime uğramadan saklanması büyük önem taşımaktadır. (bkz. EK 2)

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- Kimyasal analiz için alınacak numunelerin konulacağı kaplar gıda ile temas ettiğinde herhangi bir reaksiyon vermeyecek nitelikte olmalıdır.(bknz EK1)
- Orijinal ambalajı ile birden fazla numune alınması gereken durumlarda numunenin **üretim tarihi ve seri numarası, parti numarasının** aynı olmasına dikkat edilmelidir.
- Rutubet miktarı tayini için alınacak numunelerin rutubet geçirmez kaplara konularak, ağızları hava sızdırmayacak şekilde kapatılmalıdır.

a) SİGMACERT, tetkiklerde ve müşteri kuruluş şikayetleri sonrası takip tetkiklerinde Helal Uygunluk Değerlendirme sürecinde risk teşkil edecek durumların tespitinde (tetkik esnasında teknik tetkikçi veya İslami işler uzmanının üründe/proseste/depoda şüphe tespit etmesi durumunda, müşteri kuruluş şikayetinin teknik tetkikçi veya İslami işler uzmanı tarafından risk oluşturduğu değerlendirildiğinde) bu talimatta anlatıldığı şekilde numuneler alır veya ISO/IEC 17025 ve ISO/IEC 17020 sahip muayene kuruluşları tarafından alınmasını sağlar. H.L.06 Deney/Muayene Listesi ne göre muayene ve deneye tabi tutulmasını sağlar. Yapılacak analiz ve muayeneler için yetkinlik durumu H.L.06 Deney/Muayene Listesinde tanımlanmıştır.

b) SİGMACERT tarafından, üretim hattından, müşteri kuruluş sahasından ve/veya piyasadan, muayene ve deney için H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune toplam miktarda şahit numune olmak üzere iki takım numune (alınan numune miktarı / 2) alınır. Bu durum H.FR.082 Numune Alma Tutanağı(3 Nüsha) ile analiz ve şahit numune poşetine kilitli kısmına gelecek şekilde iliştilir.

FR.082 Numune Alma Tutanağına “ANALİZ” ve “ŞAHİT” olarak yazılır. Analize ve Muayene gönderilecek numune daha önceden belirlenmiş ve ilgili kriterleri sağlayan muayene ve deney kuruluşuna gönderilmesi sağlanır. Şahit olan numune müşteri kuruluş tarafından etiketli olarak son kullanma tarihine kadar saklanır.

c) Müşteri kuruluşta bırakılan şahit numunelerin ISO/IEC 17025 akredite laboratuvara ulaştırılması için geçen süreçte numune üzerindeki işaretlemeler, etiket bilgileri, numunenin zarar görmeden muhafazası ve SİGMACERT tarafından belirlenen laboratuvarlara belirlenen sürelerde teslim edilme yükümlülüğü müşteri kuruluşu aittir.

d) SİGMACERT tarafınan alınan şahit numunenin zarar görmeden muhafazası müşterinin sorumluluğundadır.

e) SİGMACERT alınan numunelerin analizleri ISO/IEC 17025 akretitasyonuna sahip ve H.L.06 Deney/Muayene Listesinde belirtilen analiz uygunluğunu sağlayan laboratuvarlara yaptırılmasını sağlar.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- f) Numuneler, tekniğine uygun olarak alınıp orijinal ambalajında veya laboratuvar tarafından gönderilen uygun ambalaj ve ekipman ile soğuk/sıcak zinciri kırılmadan gönderilir. Orijinal ambalajında olmayan numuneler uygun numune kaplarına alınıp bu dokümanda tanımlanan kaplara konulur ve H.FR.082 Numune Alma Tutanağı numune alma tutanağı ile etiketlenir.(bknz. EK1)
- g) “H.FR.082 Numune Alma Tutanağı” 3 nüsha olarak hazırlanır. Bir nüsha müşteri kuruluşta bırakılan şahit numunede bir nüsha ürün üzerinde bir nüsha da SİGMACERT’te müşteri kuruluş dosyasında olacak şekilde saklanır. Müşteri kuruluşta bırakılan şahit numunenin; analize alınan muayene ve deney sonuçları açıklanana kadar müşteri tarafından ürün saklama koşullarına göre saklanması tutanakta imzalanarak garanti altına alınır. İslami ilkelerden sapma ve yasal şartlardan sapma gibi durumlar tutanakta mutlaka belirtilir.
- h) Analizleri ve muayeneleri yapılmak üzere alınacak numunelerin analiz ve muayene bedeli müşteri kuruluş tarafından karşılanır.
- i) Numunelerin farklı ildeki/ülkedeki laboratuvara güvenli olarak ulaştırılması amacıyla ışık geçirgenliği olmayan güvenlik torbaları (kargo poşetleri) veya laboratuvar tarafından gönderilen uygun ekipman kullanılır.
- j) Numune sıcaklığı ölçümleri özellikle et, süt, kanatlı ürünleri ve dondurulmuş gıdalar gibi riskli ürünler için önem taşımaktadır. Numunelerin muhafazası ve taşınması sırasında özel mevzuatında veya etiketinde belirtilen hususlara uyulur. Aksi belirtilmediği sürece taşıma ve muhafaza koşulları bu talimatın EK-2’sinde belirtilen koşullara uygun olarak yapılır.
- k) Ambalajlı alınan numunelerde özellikle et ürünleri, süt ürünleri, kanatlı ürünleri ve dondurulmuş gıdalar gibi mikrobiyolojik riskli ürünler için önem taşımaktadır. Numunelerin muhafazası ve taşınması sırasında orijinal ambalajında taşınmasına ve ambalajın zarar görmemesine, özel taşıma ve muhafaza hususlara uyulur. Ambalajında ve etikette deformasyonu mevcut olan ürünler analize/muayeneye gönderilmez.
- l) Kalan raf ömrü yedi günden az olan gıdalar, mikrobiyolojik incelemeler ve ürün miktarının şahit numunenin analizinin yapılabilmesi için yetersiz olduğu durumlarda bir takım numune alınır.
- m) Yukarıda sayılan durumlarda özellikle mikrobiyolojik incelemelerde numune alma, muhafaza ve laboratuvara gönderme aşamalarında alınan numunenin muhafaza koşulları göz önünde bulundurularak sıcaklık takibine özen gösterilmesi ve numunenin bu koşullara uymaması durumunda numunenin analize/muayeneye kabul edilmeyerek muayene ve analizin tekrarlanması gerekmektedir. Müşteri kuruluş, bu durumlarda analiz sonucuna itiraz edemez.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- n) Numunelerde gıda mevzuatına ve OIC/SMIIC 1:2019 uygunluğun değerlendirilmesi açısından gerekli görülen analizler istenir. Teknik tetkikçi laboratuvara gönderilen yazıda hangi analizlerin istendiğini açıkça belirtir.
- o) Numunenin laboratuvarında yapılan muayene ve analizi sonucunda laboratuvar tarafından muayene ve analiz raporu düzenlenir. 2 nüsha kopyası alınan raporun SİGMACERT bir nüshasını müşteri kuruluşu gönderir diğer nüsha müşteri kuruluşun tetkik dosyasında muhafaza edilir. Numunenin alınması, muhafazası ve analize gönderme teknikleri, numune alımında ve muhafazasında kullanılan alet ve ekipmanlar, bu talimatın EK-2 'sinde belirtilen koşullara uygun olarak yapılır.
- p) Alınacak numunenin (mikotoksin ve pestisit vb.) paçal numuneden ayrılması gerektiği durumlarda, alınan numune kitleyi temsil edecek şekilde bu talimatın 2.2.2 maddelerinde belirtildiği şekilde numune ayrılır ve paçal numune hazırlanır, hazırlanan paçal numune tam iki takım olacak şekilde ayrılır. Bu durumda H.FR.082 Numune Alma Tutanağı ile analiz ve şahit numune poşetine kilitli kısmına gelecek şekilde iliştilir. H.FR.082 Numune Alma Tutanağına "ANALİZ" ve "ŞAHİT" olarak etiketlenir Analiz edilecek numune daha önceden belirlenmiş ve ilgili kriterleri sağlayan muayene ve deney kuruluşuna gönderilmesi sağlanır. Şahit olan numune müşteri kuruluş tarafından etiketli olarak son kullanma tarihine kadar saklanır.
- q) Sıcaklık isteyen ürünlerden numune alınması durumunda numune alma, muhafaza ve laboratuvara gönderme aşamalarında alınan numunenin muhafaza koşulları göz önünde bulundurularak sıcaklık takibine özen gösterilmesi gerekmektedir. Aksi belirtilmediği sürece taşıma ve muhafaza koşulları bu talimatın EK-2'sinde belirtilen koşullara uygun olarak yapılır.
- r) Raf ömrü kısa olan veya acil numunelerin aynı gün analize alınmasını sağlamak için numune gönderme yazısına "ACİLDİR" notu düşülür.
- s) Analiz sonuçları her koşulda SİGMACERT tarafından müşteri kuruluşu gönderilir.
- t) Örnekleme metodu ile alınan numunenin miktarı yapılacak analiz metoduna ve analiz çeşidine göre değişkenlik gösterdiği için numune miktarı anlaşmalı muayene ve deney firması tarafından SİGMACERT'e yazılı olarak bildirilmektedir.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

6.2.2. Numune Örneği Seçimi ve Numune Alma İşlemi

Tetkik sırasında numune alınması gereken durumlarda Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği ve Tebliğlerinde, Standartlarla belirlenen ürün özellikleri ve OIC/SMIIC 1:2019 standardına uygun olarak, incelenen partiyi temsil edecek, laboratuvar analizleri için tanımlanan şekilde ürün ve parti bazlı numune alınır. Numune alma yeri ve miktarı H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune belirlenmiştir. Alınan numuneler üretim hattın olması durumunda H.FR.063 OIC SMIIC1 Süt ve Süt Mamülleri Kontrol Listesi ve H.FR.073 OIC SMIIC1 Tetkik Kesim Kontrol Listesi listesine uygun seçim yapılır.

Katı Gıdalar

1. Katı Gıda İçin Numune Kapları

Toz, partikül (iri taneli veya çok ince taneli), granül, tablet, pelet ve macun formundaki gıda katı madde olarak işlem görür. Katı haldeki gıda için en az 250 gr'lık numune kabı kullanılmalıdır.

Numune kapları yüksek kalite plastikten (HDPE, PC, PET, PP, PVC) veya cam malzemeden yapılmış ve ağzı geniş olmalıdır.

Güneş ışığı ile bozulabilecek gıda için ışık geçirmeyen opak koyu renkli plastik veya cam numune kapları tercih edilmelidir.

Numune etiketi numune kabının kapağına değil kabın kendisine yapıştırılarak kapatılmalıdır.

2. Katı Gıda İçin Numune Alma Aletleri

Yığın halindeki katı gıdadan numune alınması durumunda numune alma sondası kullanılmaktadır.

Dökme ve yığın haldeki katı gıdadan numune almada kullanılan kürek, kepçe, kaşık ve spatulalar, numune alma tipine ve eşyanın özelliğine uygun boyutlarda pürüzsüz yüzeye sahip plastik veya paslanmaz çelikten olmalıdır. (bknz EK1)

a) Ambalajlı Gıdadan Numune Alma

Perakende satışa hazırlanmış hava geçirmez halde ambalajlanmış gıda için en küçük ambalaj numune olarak kabul edilir. Ambalajından çıkarılmadan ambalaj bazında rastgele seçilerek H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

dayalı hesaplanmış numune miktarı ve yeri laboratuvara gönderilecek temsili numune hazırlanır.

6.2.2.1.SIVILAR

1. Sıvı Gıda İçin Numune Kapları

Sıvı haldeki numuneler için kullanılacak kaplar cam veya yüksek kalite plastik malzemeden yapılmış, numunenin uçuculuğuna göre tercihen dar ağızlı, vidalı tıpalı kapak kullanımına uygun, kapakların bulunduğu numune kapları kullanılmalıdır.

2. Sıvı Gıdadan Numune Alma Aletleri

Numune alma aletleri, cam, metal veya uygun bir plastik malzemeden (polipropilen gibi) imal edilmiş olmalıdır. Numune alma aletleri numune alma kapları gibi, numunesi alınacak gıda ile kimyasal bir etkileşime girmeyecek ve yüzeyi pürüzsüz yapıda olmalıdır. Sıvı gıdalardan numune almak için kepçe, sifon, pompa kullanılabileceği gibi direkt numune kabına dolum yapılabilir.

(bknz EK1)

3. Sıvı Gıdalardan Numune Alma

Sıvı haldeki gıdadan numune almadan önce kabın çalkalanması ya da gıdanın karıştırılması gerekir. Varil, bidon, vb. ambalajlanmış şekillerdeki sıvılar kolayca karıştırılıp çalkalanabilir. Bu işlem esnasında sıvı maddenin hava ile temasından kaçınılmalıdır. Çok büyük sıvı tankların içi gerekli karıştırma tertibatı ile donatılmışsa ve pratik olarak da mümkünse, karıştırma yaparak veya tank içine batırılmış jetlerden tank muhtevası, pompalanıp geri döndürülerek homojenlik sağlanır.

Karıştırılarak istenen şekilde homojen hale getirilebilen ve fazların (katmanların) geriye ayrılması çok çabuk olmayan, çok fazlı sıvılardan numune alma işlemi, tek fazlı sıvılardaki gibidir.

Fazlar kolay karışmıyorsa, karıştırma işlemini hiç yapmadan ve her fazdan ayrı numune alınıp karıştırılır. Örneğin, kabın üstünden, ortasından ve dibinden örnekler alınır ve bunlar birleştirilir.

Numune alma işlemi, bir tankın veya daha büyük bir kabın farklı seviyelerinden ayrı numune almayı gerektirebilir. Böyle hallerde, numunelerin sıra ile yüzeyinden kabın dibine doğru alınması gerekir.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

Macun halinde koyulaşmış, donmuş, içinde katı maddeler içeren sıvılardan numune almadan önce karıştırılır, katı maddeler dibe çökmeden değişik bölgelerden örnekler alınır. Bu örnekler birleştirilerek numunenin orijinal örneği temsil etmesi temin edilir.

Tank ve varil gibi dökme sıvılardan numune alınması durumunda H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune miktarında ve yerinden numune alınır. Ambalajlı sıvılardan alınacak numune miktarı ambalajlı gıdalardan alınacak numune miktarı ile aynı sayıdadır.

6.2.2.2. Et ve Et Ürünlerinden Numune Alma

6.2.2.2.3.1.Tanımlar:

Et: Sığır, manda, koyun, keçi gibi büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar; tavuk, hindi, kaz, ördek, beç tavuğu gibi evcil kanatlı hayvan ile tavşandan elde edilen, insan tüketimine uygun tüm parçaları,

Et ürünleri: Soğutma ve dondurma işleminden geçen etlerden hazırlanan, kesit yüzeyleri taze etin karakteristik özelliklerini göstermeyecek şekilde işleminden geçen ürünleri,

Hayvansal kökenli diğer ürünler: Et özütleri, eritilmiş hayvansal yağ, don yağ tortusu, jelatin, et tozu, tuzlanmış veya kurutulmuş kan, tuzlanmış veya kurutulmuş kan plazmasını,

Karkas: Tekniğe uygun olarak kesilmiş kasaplık hayvanların, kanının akıtılıp yüzülerek iç organların boşaltılıp baş ve ayaklarından ayrılarak soğutulduktan sonra elde edilen gövdesini ifade eder.

6.2.2.2.3.2. Numune Kapları

Numune alma araç ve kapları iyice kapatılabilirmeli, ışık ve/veya oksijenin etki veya etkilerini en aza indiren şekilde olmalıdır. Vidalı kapaklar, inert malzemedden yapılmış, su sızdırmayan contalar olmalıdır. (bknz EK 1)

Numune alma araçları ve kapları temiz ve steril olmalı ve ürünün mikroflorasını etkilememelidir.

Gerektiğinde, numune alma araç ve kaplarının sterilizasyonu için aşağıdaki metotlardan biri uygulanmalıdır;

-121 °C'den daha düşük ve 20 dakikadan daha az olmayan ıslak sterilizasyon,

-70 °C'den daha düşük ve 1 saat süreden daha az olmayan kuru sterilizasyon

Eğer bu yöntemler uygulanamıyorsa;

-100 C'deki buharda 1 saat tutulur,

-%96 (v/v)'lık etil izopropil alkole batırılıp çıkarıldıktan sonra izopropil izopropil alkol yakılır,

-Hidrokarbon (propan, bütan) alevine tutulup, ürünle temas eden bütün yüzeyler alevden geçirilir.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

6.2.2.2.3.3. Numune Alma İşlemi

- Etten numune alınması H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune miktarında ve yerinden numune alınır . Numunenin nem kaybetmemesi için hiçbir şekilde kâğıtla temasına izin verilmemelidir.
- Numuneler etiketlenmeli ve ürünün yapısını, tanıtımını gösteren, numunenin alımından sorumlu kişinin adı ve imzasının yer aldığı, tanıtıcı numarayı gösterir bir etiket takılmalıdır.(H.FR.082 Numune Alma Tutanağı)
- Numuneler çift alınmaktadır. İlgili taraflar arasında mutabakat durumunda veya yasal mecburiyet durumunda daha fazla sayıda numune alınabilir.
- Aynı maddeden birkaç numune kabına alım yapılıyorsa, ya da numune homojenize edildikten sonra hemen kullanılmıyorsa numune kabı üzerine ilgili bilgiler etiketlenmelidir. Alınan numune, analize alınincaya kadar geçen sürede sürekli soğukta tutulmalıdır. (bkz EK 2)
- Karkas veya büyük et parçasından alınan numune, hiçbir zaman bütünü teslim edemez. Bu nedenle örneğin alınmasında alınış amacına göre aşağıdaki yöntemlerden biri uygulanır;
- Mikrobiyolojik analizler için (Koliform veya Salmonella belirlenmesinde olduğu gibi) yüzey örnekleri, örneğin tüm yüzeyi pens ile tutulan ve steril su ile nemlendirilmiş büyük bir pamukla silinerek alınır.
- Laboratuvarda yapılacak kimyasal denemeler ve mikrobiyolojik analizler için 500-1000 gram ağırlığında kesilen parçalar olası ölçülerde numuneye en az zarar verecek şekilde alınmalıdır.
- Kemik seviyesinde, derinde oluşan kokuşmaların nedenlerini anlamak amacıyla yapılacak mikrobiyolojik analizler için derin kas örnekleri, karkasın bozulma görülen kısmından paslanmaz çelik numune alma cihazı veya dondurulmuş etlerde özel bir matkapla alınmalıdır.

6.2.2.2.3.4. Numunelerin Taşınması ve Depolanması

Numuneler, alınmalarından sonra, mümkün olduğu kadar çabuk ve mamülün depolanması gereken sıcaklıkta tutularak laboratuvara ulaştırılmalıdır. Ürünlerin soğutulmuş olması durumunda:

- Muayenelerin 24 saat içinde yapılması tahmin ediliyorsa $0^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ de taşınmalıdır.
- -24°C 'den düşük sıcaklıktaki donmuş numuneler fiziki ve duyuşsal muayenelere alınmazlar.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- Taşıma sırasında numunelerin direkt güneş ışınlarına maruz kalmamaları için gereken önlemler alınmalıdır.

6.2.2.2.4. Süt ve Süt Ürünlerinde Numune Alma

6.2.2.2.4.1.Genel Uygulama:

- Numune alma işlemi, yeterli bilgiye sahip bir kişi tarafından yapılmalıdır.
- Numuneler H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune miktarında ve yerinden numune alınır .
- Numuneler etiketlenmeli ve ürünün yapısını, tanıtımını gösteren, numunenin alımından sorumlu kişinin adı ve imzasının yer aldığı, tanıtıcı numarayı gösterir bir etiket takılmalıdır.(H.FR.082 Numune Alma Tutanağı)
- Gerekğinde numune almanın amacı numunenin kütlesi veya hacmi ile numunenin durumu numune alma anındaki depolama şartları gibi ilave bilgiler de etikete dahil edilebilir.
- Numuneler çift alınmaktadır. İlgili taraflar arasında mutabakat durumunda veya yasal mecburiyet durumunda daha fazla sayıda numune alınabilir.
- Genel olarak, numune alma ekipmanları paslanmaz çelikten olmalı ve ekipmanlar kullanılmadan önce kurutulmalıdır
- Mikrobiyolojik muayene için numune alma ekipmanları ve kapları kullanımdan önce steril edilmelidir.
- Bu işlem; iki saatten az olmayacak şekilde 170°C'daki sıcak havaya maruz bırakılarak veya otoklav içerisinde 20 dakika'dan az olmayacak şekilde 121°C'deki buhara maruz bırakılarak yapılmalıdır.
- Numunenin taşınması ve depolanması, numunenin alındığı andaki durumunu önemli bir şekilde etkilemeyecek şekilde yapılmalıdır.(bknz EK 2)

6.2.2.2.4.2. Süt ve Sıvı Haldeki Süt Mamullerinden Numune Alma:

- Sıvıların karıştırılması için kullanılan karıştırıcıların, uygun ve homojen dağılımı sağlaması için boyları kabın boylarına göre ayarlanmalıdır.
- Numuneler etiketlenmeli ve ürünün yapısını, tanıtımını gösteren, numunenin alımından sorumlu kişinin adı ve imzasının yer aldığı, tanıtıcı numarayı gösterir bir etiket takılmalıdır.(H.FR.082 Numune Alma Tutanağı)
- Bütün sıvı kütlesi, yeterli homojen yapı elde edene kadar hep aşağıya yukarıya çevrilmek suretiyle karıştırılmalıdır.
- Mikrobiyolojik analiz için numuneler daima ilk olarak alınmalıdır.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- Küçük kaplardan numune alma işlemi için karıştırma yapılır. Süt tanklarından numune almadan önce süt en az 5 dakika mekanik olarak karıştırılır.

6.2.2.2.4.7. Tereyağı ve İlgili Mamullerden Numune Alma

- Tereyağına, tereyağına ve benzer ürünlere uygulanır.
- Numune almada kullanılan tereyağı sondaları ürün kanın dibine diyagonal olarak erişebilecek uzunlukta ve yapılacak analize uygun numuneyi almak için yeterli boyutlarda, spatüller geniş ağızlı ve bıçaklar yeterli büyüklükte olmalıdır.
- Mikrobiyolojik muayene için; sterilize edilmiş bir spatül ile numune alma yerinden, ürünün üst

tabakası 5 mm'den az olmayan derinlikten alınır. Aseptik teknikler kullanılmak suretiyle önceden tarif edildiği şekilde işlemler yapılır. Her zaman ilk önce mikrobiyolojik analiz için numuneler alınır.

- Mamulden rulolar şeklinde numuneler almak için her seferinde sterilize edilmiş sonda kullanılır.
- Dökme veya paketler halinde mamuller (1 kg'dan daha fazla içerikli); uygun büyüklükteki tereyağı sondası, tam olarak dip taraftaki yüzeye nüfuz etmeyecek şekilde diyagonal olarak mamul içinden geçirilir. Yarım dönüş yaptırılır ve numune nüvesi ile birlikte geri çekilir. Numune nüvesinin 25 mm'lik üst kısmı atılır. Sondada kalan numune bir spatül yardımıyla alınır ve doğrudan kaba aktarılır veya alüminyum folyoya sarıldıktan sonra kaba alınır.
- Tereyağından numune alınan odanın sıcaklığı ile tereyağı sondasının sıcaklığı aynı olmalıdır.
- Büyük kaplar (muhtevası 2 kg'dan daha fazla olan); numune kabına tamamen oturacak şekilde mamulden bir bıçak yardımıyla blok kesilir, alüminyum folyoya sarılır ve numune kabına konur. Kesme ve sarma sırasında ürünün deformasyonundan kaçınılmalıdır.

6.2.2.2.4.8.Yayıklı Altı Tereyağı ve İlgili Mamullerden Numune Alma:

- Numune almada kullanılacak olan tereyağı sondaları, ürün kabını dip kısmına diyagonal olarak erişebilecek uzunlukta, spatüller geniş yüzü, 25 ml-100 ml kapasiteli kepçeler kullanılmalıdır.
- Mikrobiyolojik muayene için; sterilize edilmiş bir spatül ile numune alma yerinden, ürünün üst tabakası 5 mm'den az olmayan derinlikten alınır. Her zaman ilk önce mikrobiyolojik analiz için numuneler alınır. Kimyasal, fiziksel analizler ve duyuusal muayene için numune alma kapları ve aletleri belirli şartlarda sterilize edilmelidir.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- Perakende kaplar (1 kg veya daha az muhtevalı); açılmamış, bozulmamış kap içeren numune olabilir.
- 250 g numune elde etmek için bir veya daha çok perakende kap alınır.
- Dökme mamuller için; sıvı haldeki mamullerde yeterli homojen yapı sağlayıncaya kadar mekanik karıştırıcıyla ve ya diskli karıştırma çubuğu ile mamul tamamıyla karıştırılır.
- **6.2.2.2.4.9. Peynirden Numune Alma:**
- Sert, çok sert, yarı sert, yumuşak ve yarı yumuşak, salamura peynire, önceden paketlenmiş peynire, taze peynire ve aromalandırılmış işlem görmüş peynir ile işlem görmemiş peynir mamullerine uygulanır.
- Numune almada kullanılacak olan peynir sondaları peynire uygun büyüklük ve biçimde, bıçaklar düzgün yüzeyli ve sivri uçlu, kesme teli yeterli uzunlukta ve sağlamlıkta olmalıdır.
- Genel olarak numune alındıktan hemen sonra numuneler (rulolar, dilimler, bölümler veya bütün olarak küçük peynirler) uygun büyüklükte ve biçimde olan numune kaplarına yerleştirilir. Numuneler kap içine sokulmak için küçük parçalara ayrılabilir ancak sıkıştırılmaz veya ezilmez.
- Peynir yüzeyinde küflenmeyi önlemek için peynirin doğrudan alüminyum folyo ile sarılması veya numune kutusunun dışından alüminyum folyo ile sıkıca sarılmış olarak peynir numunelerinin muhafazası özellikle uygun olmalıdır.
- Taze peynir ve salamura içindeki tuzlu peynir haricinde diğer peynirlerden numune alma işleminde; peynirin biçimine, kütlesine ve tipine bağlı olarak peynirin tamamının ambalajlı olarak veya ön paketlenmiş porsiyonlar şeklinde veya dilimler, bölümler ve nüveler şeklinde alınmasıyla yapılır.
- Dilimler, bölümler veya rulolar ekinde peynirden numune alma işleminde; peynirin dışındaki sarılı kısımlar çıkarılır ancak mum ya da plastik film tabakası gibi içi astarlar çıkarılmaz.
- Dilim veya bölüm keserek numune alma işleminde; yeterli büyüklükteki bıçak veya kesme teli kullanılarak numune kesilir. Dilimler veya bölüm ekinde kesilen peynir yeterli kalınlıkta olmalıdır.
- Numune alınacak yerin etrafındaki peynir yüzeyi %70'lik izopropil alkol ile dezenfekte edilir. Rulolar halinde numune almak için daha büyük çaplı bir sonda ile önce kısa bir rulo alınır. Bunun için sonda 25 mm derinliğe kadar daldırılır.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- Sondaya tam bir dönü yaptırılır ve numune ile birlikte geri çekilir. Alınan bu parça daha sonra açılan bu delişi kapamak için kullanılmak üzere saklanır.
- Kimyasal, fiziksel analizler ve duyuşsal muayene için numune alma işleminde; peynir içerisine yeterli uzunlukta bir sonda daldırmak suretiyle rulo halinde nüve alınır. Sondaya tam bir dönü yaptırılıp rulo nüve ile geri çekilir.
- Taze peynirden numune alma işleminde; ürün kaplarının açılmamı ve içeri inin bozulmamı olması gerekir. Ürün kapları analizden hemen önceye kadar açılmaz.
- Numune salamuralı alınacaksa, yeterli miktarda salamura alınır ve peynir tamamıyla salamura ile kaplanır.

6.2.2.2.5. Pestisit Kalıntılarının Kontrolü İçin Numune Alma Metotları

Tanımlar:

Analitik numune: Numune alma hatası en az olacak şekilde analitik kısımları elde etmek amacı ile analiz edilecek ürüne ait kısmın ayrılarak; karıştırma, öğütme, parçalama ve diğere işlemleri takiben analiz için laboratuvar numunesinden hazırlanan numuneyi,

Birincil numune/İnkremental numune: Partinin bir yerinden alınan bir veya daha fazla birimi

Laboratuvar numunesi: Paçal numuneyi temsil edebilecek miktardaki numunenin laboratuvara gönderilen veya laboratuvar tarafından kabul edilen miktarını,

MRL: Maksimum kalıntı limitlerini,

Parti: Bir seferde teslim edilen veya üretilen ve numuneyi alan kişi tarafından orijin, üretici, çeşit, ambalajlayıcı, ambalaj tipi, işaretleme, yükleyici gibi özelliklerinin aynı olduğu bilinen veya öngörülen gıda maddesinin miktarını,

Şahit numune: Numune raporu müşteriye gönderildikten sonra itiraz durumu için paçal numuneden eş zamanlı olarak ayrılan numuneyi ifade eder. Şahit numune saklama süresi bitinceye kadar derin dondurucuda muhafaza edilir.

6.2.2.2.5.1. Numune Alma İşlemi:

- Numune alımı aşamasında ürün orijinal ambalajlı satılıyor ise ambalajların genel kontrolünü yapar.
- Numuneler H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune miktarında ve yerinden numune alınır.
- Ürünler yığın halinde bulunuyor ise ortam kontrolü yapılarak ortamdaki bulaşı olup olmayacağını tespit eder.
- Numuneler, numune alma konusunda eğitimli personel tarafından alınır.

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

- Numuneler ürünün tamamını temsil edecek nitelikte ve tesadüfi olarak örnekleme metoduna göre alınır.
- Ürüne zarar verilmeden numune alımı gerçekleştirilir.
- Numune alan personel, partinin orijini ve yapısını, sahibini, tedarikçisini veya taşıyıcısını; numunenin alınma tarih ve yerini ve gerekli diğer bilgileri H.FR.082 Numune Alma Tutanağına yazılır.
- Numune kapları, kontaminasyonu ve numunenin zarar görmesini önleyecek ve sızıntı yapmayacak, numune ile etkileşmeyecek nitelikte olmalıdır.
- Numuneler, alınmalarından sonra, mümkün olan en kısa sürede ve mamülün depolanması gereken sıcaklıkta tutularak laboratuvara ulaştırılmalıdır. Nakil sırasında bozulma önlenmelidir.
- Taze numuneler serin ortamda tutulmalı, donmuş numunelerin donmuş halleri muhafaza edilmelidir.
- Muayenelerin 24 saat içinde yapılması tahmin ediliyorsa $0^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ de taşınmalıdır.
- Taşıma sırasında numunelerin direkt güneş ışınlarına maruz kalmamaları için gereken önlemler alınmalıdır.

6.2.3. Mikrobiyolojik Analizler İçin Numune Alınması ve Taşınması

A) Ürünün ambalajlı halinden orijinal ambalajı bozulmadan analiz H.FR.063-H.FR.073 kontrol listelerinde tanımlanan bilimsel yöntemlere dayalı hesaplanmış numune miktarında ve yerinden numune alınır. Orijinal ambalajında olmayan numuneler için uygun steril kaplar kullanılmalıdır. Numune alımında kullanılacak numune ekipmanları da steril olmalıdır.

B) Numunelerin laboratuvara taşınmasında ürünün etiket bilgilerinde yer alan muhafaza koşullarına ve/veya ürün özelliğine göre uygun önlemler alınır ve son tüketim tarihi de dikkate alınarak en kısa sürede belirlenen laboratuvara ulaştırılır. Aksi belirtilmediği sürece muhafaza ve taşıma koşulları EK-2 de belirtilmiştir. Eğer ürün kuru ve orijinal poşeti içinde ise rutubetten korunmalı ve poşetin zarar görmemesine özen gösterilmelidir.

EK-1 Numune kabı örnekleri				
Sıra No	Numune Kabı	Numune Kabı Örnek Gösterim	Numune Kabı Materyali ve Hacim/Ebat	Kullanım Yeri
1	Kavanoz Plastik , genişboyunlu, Sızdırmaz kapaklı (vidalı, contalı ya da hermetik kapak), Renksiz, Güvenli mühürleme özelliği olan, Silindir veya kareformda.		PP, PET, HDPE,PVC, PC veyaldpe 250 ml, 500ml Ve 1000 ml	Katı/Gres/Yüksek yoğunluklu sıvı halde gıda için
2	Kavanoz Plastik , geniş boyunlu, Sızdırmaz kapaklı (vidalı, contalı ya da hermetik kapak), Koyu renkli, Güvenli mühürleme özelliği olan, Silindir veya kare formda.		PP, PET, HDPE,PVC, PC veya ldpe 250 ml, 500ml Ve 1000 ml	Işık etkisi ile bozulabilen Katı/Gres/Yüksek Yoğunluklu Sıvı halde gıda için
3	Kavanoz Cam , genişboyunlu, Sızdırmaz kapaklı (vidalı, contalı ya da hermetik kapak), Renksiz, Güvenli mühürleme özelliği olan, Silindir veya kareformda.		Cam 250 ml, 500 ml Ve 1000 ml	Katı/Gres/Yüksek yoğunluklu sıvı halde gıda için
4	Şişe Plastik , geniş boyunlu, Sızdırmaz kapaklı (vidalı, contalı ya da hermetik kapak), Renksiz, Güvenli mühürleme özelliği olan, Silindir formda.		PP, PET, HDPE,PVC, PC veyaldpe 500 ml ve 1000 ml	Sıvı halde gıda için

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

5	Şiše Plastik , Dar boyunlu, Sızdırmaz kapaklı (vidalı, contalı ya da hermetik kapak), Renksiz, Güvenli mühürleme özelliği olan, Silindir formda.		PP, PET, HDPE,PVC, PC veyaldpe 500 ml ve 1000 ml	Sıvı halde gıda için
6	Şiše Plastik , Dar boyunlu, Sızdırmaz kapaklı (vidalı, contalı ya da hermetik kapak), Koyu renkli, Güvenli mühürleme özeliği olan, Silindir formda.		PP, PET, HDPE,PVC, PC veyaldpe 500 ml ve 1000 ml	Işık etkisi ile bozulabilen sıvı halde gıda için

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

EK-2 Numune Muhafaza ve Taşıma Koşulları

ÜRÜN GRUPLARI	Saklama Biçimi	Taşıma Biçimi (Nakliye için talimatlar)	Numune Kabının özelliği (Orijinal ambalajlı değil ise)
1. Süt, süt ürünleri ve süt bazlı ürünler			
1.1. Pastörize süt	Soğuk zincir	4 ile 6 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
1. 2. Fermente süt ürünleri (kefir, yoğurt, meyveli vb. Yoğurtlar, ayran vb.)	Soğuk zincir	4 ile 6 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
1.3. Krema ve ürünleri			
1.3. 1. Krema (pastörize)	Soğuk zincir	Max 4 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
1. 3.2. Tereyağı ve sürülebilir süt ürünleri ve sadeyağ	Soğuk zincir	Max 4 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
1.3.3. Kaymak	Soğuk zincir	Max 4 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
1.4. Süttozu ve krema tozu, dondurma için toz karışımlar, peynir altı suyu tozu, yayık altı suyu tozu ve süt bazlı toz	Ortam sıcaklığı	Ortam sıcaklığı	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
1.5. Peynir (eritme peynir hariç diğer tüm peynirler)	Soğuk zincir	Max 10 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

1.6. Eritme peynirler ve eritme peynir ürünleri	Soğuk zincir	Max 10 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
1.7. Koyulaştırılmış süt			
1.8. Dondurma ve sütlü buz	Soğuk zincir	Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3. Et ve et ürünleri			
3.1.Kıyma	Soğuk zincir	Max 2 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3.2. Çiğ kırmızı et ve hazırlanmış kırmızı et karışımları	Soğuk zincir	Kırmızı et max Max 7 ° C Hazırlanmış kırmızı et karışımları max 4 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3.3.Çiğ kanatlı eti ve hazırlanmış kanatlı eti karışımları	Soğuk zincir	Max 4 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3.4. Mekanik olarak ayrılmış kırmızı et ve mekanik olarak ayrılmış kanatlı eti (MAE)	Soğuk zincir	Max 2 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3.5. Et ürünleri			
3.5. 1.Isıl işlem görmemiş et ürünleri	Soğuk zincir	Max 4 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3.5. 1.1. Kürlenmiş ve kurutulmuş (pastırma, vb.)	Soğuk zincir	Max 4 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

3.5.1. 2. Fermente (sucuk vb.)	Soğuk zincir	Max 4 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3.5.2. Isıl işlem görmüş et ürünleri (sosis, salam, kavurma, döner, köfte, jöle işkembe vb.)	Soğuk zincir	Max 4 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3.6. Hayvansal Diğer Ürünler	Soğuk zincir	Max 4 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj
3.6. Jelatin ve kollajen	Soğuk zincir	Max 4 ° C Donuk ürünler Min -18 ° C	Plastik/Cam/Orijinal Ambalaj

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

İLGİLİ DOKÜMAN / REFERANSLAR

Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği,

Ürünler ile ilgili TSE' standartları ve ilgili diğer Tebliğ-Yönetmelikler

Gıda Maddelerinde Pestisit Kalıntılarının Resmi Kontrolü İçin Numune Alma Metotları Tebliği (TEBLİĞ NO: 2011/34)

TGK Belirli Gıdalarda Dioksinlerin, Dioksin Benzeri Poliklorlu Bifenillerin ve Dioksin Benzeri Olmayan Poliklorlu Bifenillerin Seviyesinin Resmi Kontrolü için Numune Alma, Numune Hazırlama ve Analiz Metodu Kriterleri Tebliği

TGK Gıdalardaki Mikotoksin Seviyelerinin Resmi Kontrolü için Numune Alma, Numune Hazırlama ve Analiz Metodu Kriterleri Tebliği

TS EN ISO 707 Süt ve süt ürünleri - Numune alma kılavuzu

Numune Alma, Muayene ve Deney Talimatı

Revizyon İzleme:

No	Rev. Tarihi	Rev. No	Revizyon Açıklaması
1	17.09.2019	00	Doküman yayınlandı
2	09.07.2020	01	Uygulanabilir şartlara uygunluğun sağlanması için 09.07.2020 tarihinde SİGMACERT tarafından onaylandı
3	30.07.2020	02	Uygulanabilir şartlara uygunluğun sağlanması için 30.07.2020 tarihinde SİGMACERT tarafından onaylandı
4	08.09.2020	03	Uygulanabilir şartlara uygunluğun sağlanması için 08.09.2020 tarihinde SİGMACERT tarafından onaylandı.
5	26.11.2020	04	Uygulanabilir şartlara uygunluğun sağlanması için 26.11.2020 tarihinde SİGMACERT tarafından onaylandı.